

Raport z analizy wyników badania
losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych
UWM w Olsztynie
rocznika 2019/2020
w 6 miesięcy po ukończeniu studiów

Analizie poddano wyniki badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie rocznika 2019/2020 w 6 miesięcy po ukończeniu studiów. Systematyczne badania w tym zakresie mają na celu poznanie opinii absolwentów na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w czasie studiów w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie z perspektywy ich obecności na rynku pracy. Poznanie zarówno tych elementów, które oceniane są jako pomocne w życiu zawodowym, jak też luk, które mogą istnieć w programach kształcenia, pozwala na wprowadzenie zmian do oferty dydaktycznej Wydziału. Analiza ta stanowi jeden z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, umożliwiających systematyczną kontrolę i poprawę wielu aspektów procesu kształcenia na Wydziale oraz w całym Uniwersytecie.

Spośród ankiet skierowanych do absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych kierunków ekonomia i zarządzanie, studiów pierwszego i drugiego stopnia, uzyskano zwrot w liczbie 42 wypełnionych prawidłowo kwestionariuszy (około 6% wszystkich absolwentów). Wynik ten trudno uznać za satysfakcjonujący, jednak pozwala on na formułowanie pewnych wniosków o charakterze ogólnym.

W pierwszej kolejności ocenie poddano wiedzę oraz umiejętności i kompetencje zdobyte przez absolwentów Wydziału w czasie studiów. 48% ankietowanych oceniło ją przeciętnie, 43% wysoko, 7% nisko lub bardzo nisko. Wynik ten jest stabilny w porównaniu do badań w latach poprzednich. W przypadku umiejętności i kompetencji podział ten kształtuje się następująco: 38% przeciętnie, 41% wysoko lub bardzo wysoko, 21% nisko, natomiast brak wskazań uzyskała ocena „bardzo nisko”. Wyniki te, podobnie jak dane powyższe, również są podobne do lat poprzednich.

Kolejnym elementem kształcenia, który został oceniony przez absolwentów Wydziału była rola bloku dyplomowego w rozwijaniu własnych kompetencji oraz współpracy z opiekunem pracy dyplomowej. Średnio w Uniwersytecie niemal 55% badanych oceniło ten

element kształcenia wysoko lub bardzo wysoko. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych ocena ta była jeszcze wyższa. Aż 81% oceniło ten element kształcenia bardzo wysoko lub wysoko. Oznacza to, że podjęte na Wydziale działania, które miały na celu poprawić jakość procesu dyplomowania, przynoszą rezultaty.

Ocenie poddano także rolę praktyk w rozwijaniu kompetencji przyszłych absolwentów. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych ponad 47% oceniło ich rolę jako wysoką lub bardzo wysoką, 29% jako przeciętną, 12% jako niską, 12% bardzo niską. W porównaniu do poprzedniego badania wyraźnie wzrósł odsetek osób pozytywnie oceniających ten element kształcenia. W tym zakresie władze Wydziału zintensyfikowały współpracę z podmiotami gospodarczymi w regionie, którzy mogliby oferować atrakcyjne praktyki studenckie. Wynik jednak nie jest do końca satysfakcjonujący i stanowi kolejny sygnał, że wciąż oczekiwany jest wyższy poziom upracticznienia zajęć w Uniwersytecie.

Absolwenci odnieśli się również do zasobów infrastruktury w Uniwersytecie – w szczególności wyposażenia sal wykładowych, laboratoriów i pracowni komputerowych. 41,97% ankietowanych uznała, że wyposażenie to jest przeciętnie. Podobna liczba oceniła je bardzo wysoko lub wysoko, a około 16% nisko lub bardzo nisko. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych szczególną rolę odgrywa infrastruktura informatyczna, w tym przede wszystkim aktualne, fachowe oprogramowanie. Ocena tego elementu na wydziale była niższa od średniej – 57% uznało tę infrastrukturę za przeciętną, 36% - za dobrą i bardzo dobrą, a 7% za niską (brak ocen „bardzo niska”). Należy podkreślić, że władze Wydziału starają się na bieżąco reagować na potrzeby wskazywane w tym zakresie zarówno przez pracowników jak i studentów. Widoczne jest to w rosnących ocenach w tym zakresie.

Poza obszarem procesu kształcenia, absolwenci mieli możliwość wypowiedzenia się także na temat organizacji studiów i pracy dziekanatu. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych ponad 93% oceniło ten element pozytywnie, w tym 67% wysoko lub bardzo wysoko. Jedynie 7% oceniło ten element nisko, nikt nie ocenił bardzo nisko. Wynik ten oznacza poprawę wobec badań wcześniejszych.

W dalszej części badania ocenie poddano status zawodowy absolwentów. Jedynie 6% spośród absolwentów nie znalazło pracy i nie zdecydowało się na kontynuowanie nauki. 51% kontynuuje naukę, 43% pracuje. Wydaje się, że jest to kluczowe kryterium w ocenie jakości kształcenia na Wydziale – sukces absolwentów na wymagającym rynku pracy.

W ankiecie absolwenci oceniali również praktyczne wykorzystanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie studiów. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych ocena ta jest wysoka – jedynie 78% oceniło ten element kształcenia wysoko

lub bardzo wysoko. Natomiast tylko 22% absolwentów wypowiedziało się na ten temat negatywnie, czego 5% oceniając ten element bardzo słabo. Jest to dowód na skuteczność wdrażania na Wydziale upracticznienia kształcenia.

W kontekście dopasowania uzyskanego wykształcenia do wymagań rynku pracy pozytywnie wypowiedziało się 82% absolwentów, nikt nie wystawił oceny najniższej w tej kategorii. Ponadto około 77% absolwentów pozytywnie oceniło stopień przygotowania absolwentów do samokształcenia i kreatywnego rozwiązywania problemów w pracy – jest to dalszy wzrost w porównaniu do badania poprzedniego.

Ważnym elementem badania było wskazanie przez absolwentów tych obszarów kształcenia, które wzmocniłyby ich pozycję konkurencyjną na rynku pracy. Część z nich jest związana z naukami ekonomicznymi, w tym m.in. znajomości podstaw księgowości i finansów (7,52%) oraz umiejętność kierowania zespołem ludzi (7,93%). Inne ważne elementy to znajomość języków obcych (15,45%), umiejętność obsługi programów komputerowych (13,21%) oraz umiejętność podejmowania ryzyka i kreatywność (13,62%).

Wśród absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych 36% powtórnie wybrałoby ten sam kierunek studiów w UWM w Olsztynie, a 31% inny kierunek w UWM. Ponadto 14% ankietowanych zadeklarowało, że wybrałoby ten sam kierunek w innej uczelni.

Systematycznie przeprowadzane badania i zestawiane wyniki pozwalają na wyciąganie wniosków oraz formułowanie rekomendacji dotyczących polityki kształcenia na Wydziale w przeszłości. W odniesieniu do uzyskany wyników szczególnie pozytywnym jest informacja na temat wysokiego poziomu zatrudnienia absolwentów Wydziału – zarówno w ujęciu bezwzględnym jak i w porównaniu do absolwentów innych Wydziałów. Jednym z czynników wpływających na taki stan rzeczy jest aktywnie działająca przy Wydziale Rada Patronacka, której przedstawiciele oferują studentom praktyki i staże już w czasie studiów, a po ich ukończeniu nierzadko proponują zatrudnienie. Ponadto obecnie wielu studentów rozpoczyna swoją aktywność zawodową już w czasie studiów. Jest to bardzo ambitne wyzwanie, dlatego prodziekan ds. studenckich stara się wspierać takie aktywności, m.in. proponując indywidualną organizację studiów. W efekcie, po zakończeniu studiów, absolwent dysponuje nie tylko dyplomem, ale również doświadczeniem zawodowym, co znacząco poprawia jego pozycję na rynku pracy.

Wśród słabości procesu kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie absolwenci ponownie wskazują zbyt niedoskonałe upracticznienie procesu dydaktycznego. W tym celu na Wydziale funkcjonuje kierunek studiów o profilu praktycznym – zarządzanie i inżynieria produkcji. Kolejną formą upracticznienia kształcenia jest kształcenie

dualne – z firmą Michelin program rozpoczęto w roku akademickim 2017/2018, natomiast w 2018/2019 uruchomiono tę formułę kształcenia z bankiem Citi Handlowy. Ponadto absolwenci relatywnie nisko ocenili poziom praktyk realizowanych w ramach programu studiów. Trudno do końca zgodzić się z tym zarzutem – wielokrotnie na Wydziale poszukiwaliśmy osób chętnych do odbycia praktyk w różnych przedsiębiorstwach (m.in. w bankach) – niestety bezskutecznie. Istnieje bowiem grupa studentów, która traktuje praktykę jako jeden z przedmiotów, który należy „zaliczyć”. Decydują się wówczas na mniej wymagające praktyki, z których rzeczywiście mogą osiągnąć relatywnie niskie korzyści. Należy zatem w tym obszarze nadal pracować nad pobudzaniem ambicji naszych studentów, aby jak najlepiej wykorzystali pojawiające się w czasie studiów wszelkie szanse, które wzbogacą ich wykształcenie.

Ważną informacją dla pracowników i władz Wydziału jest rosnąca ocena procesu dyplomowania. Po systematycznych działaniach szkoleniowych skierowanych do promotorów prac licencjackich i magisterskich, które miały na celu stworzenie zbioru dobrych praktyk w procesie dyplomowania, widoczne są pierwsze pozytywne efekty.

Reasumując należy podkreślić, że uzyskane wyniki prezentują pewne postępy w niektórych obszarach procesu kształcenia. Pozwala to na wyciągnięcie wniosku, że systematyczne udoskonalanie procesu kształcenia wraz z funkcjonującym w Uczelni i na Wydziale systemem zapewniania jakości kształcenia skutkują poprawą postrzegania studiów przez naszych absolwentów. Pozostają oczywiście jeszcze pewne niedoskonałości, które wciąż wymagają dodatkowego zaangażowania. Szczególnie warunki pandemii Covid-19 i wykorzystanie w dużo większym stopniu kształcenia na odległość niesie za sobą nowe wyzwania. Z pewnością ta sytuacja będzie determinować konieczność wprowadzania dużych zmian w całym procesie kształcenia, głównie w zakresie wykorzystania nowych narzędzi metodycznych.